

Évközi 19. vasárnap

Róm 9,1-5

„Test szerint közülük származik Krisztus”

¹Igazat mondok Krisztusban, nem hazudok. Tanúskodik mellettem lelkiismeretem a Szentlélekben. ²Nagy a szomorúságom és állandó a szívem fájdalma. ³Inkább azt kívánám, hogy magam legyek átok alatt, távol Krisztustól, testvéreimért, ⁴a test szerint népemből valókért. Izrael fiaiért: övök az istenfiúság, a dicsőség, a szövetségek, a törvényadás, az istentisztelet és az ígérek. ⁵Övök az atyák, és test szerint közülük származik Krisztus, aki mindenek fölött való, mindörökké áldott Isten. Amen.

Ha valaki figyelmesen olvassa az Apostolok Cselekedeteiben Pál missziós technikáját, szembetűnő jelenség, hogy az apostol minden újabb helységbe érve előbb a zsinagógát keresi fel és ott prédikál. Ha nincs zsinagóga, akkor is keresi a zsidó közösséget. Pál kísérlete rendre botrányba, nem ritkán erőszakos cselekedetekbe torkollik, és el kell hagynia a zsinagógát. Ekkor házaknál tanít, míg végül arra kényszerül, hogy más közösséget keressen.

Másrészt Pál leveleiben, főleg a Rómaiaknak írt levélben, számos vitaszakaszt találunk, amelyben a zsidók törvénye ellen érvel és annak hatástalanságát és szükségtelenségét bizonygatja. Mindez azt eredményezte, hogy Pál a zsidóság előtt a kezdetektől fogva igen negatív és ellenséges képviselője lett a keresztényeknek. Vannak, akik renegát zsidónak tartják. Érdekes módon a XX. századi Jézus-kutatás, továbbfejlesztve Josef Klausner elfogadó magatartását, egyre inkább rehabilitálta a zsidó Jézust, mint aki mindvégig megmaradt hűséges Tóra-követőnek és betartotta atyai törvényeit.

Pál a pogánykeresztény misszióval a zsinagógák vezetőinek fanatikus gyűlöletét váltotta ki, és ez az ellenséges magatartás mind a mai napig megmaradt. Úgy tűnik, Pál soha nem lesz elfogadott a zsidóság számára, mert úgy ítélik meg, ősei hitétől eltávolodott és meggyalázta azt. Ezért fogják el a Jeruzsálemi templomban, ezért vetik Caesareában börtönbe, ezért esküdnek fel néhányan, hogy megölik, ezért kell menekülnie Rómába, ezért kísérik állandóan gyanakvások és ellenkezések a zsidóság részéről.

A római levél vizsgált szakasza viszont arról tanúskodik, hogy Pál sem lélekben, sem gyakorlatban nem távolodott el ősei hitétől, sőt minden üldöztetése ellenére sem fordult szembe népével. Élete végéig

megtartotta a zsidó szokásokat, és még azt is el tudná képzelni, hogy távol legyen Krisztustól, csak hittestvérei kövessék őt (3. v.). Tudnunk kell, hogy Palesztinában a 30–40-es években Jézus népszerűsége óriási volt, és ez a hír a diaszpórában is elterjedt. Volt olyan időszak, amikor Pál úgy ítélte meg, hogy csak a maradék zsidóságot kell Krisztus tanítványává tenni, és befejeződik a misszió. A kereszténységet tehát minden újjátása ellenére a zsidóság globalizálható változatának, a pogányok számára is elfogadható formájának tartotta, és nem új vallásnak. Felvethető a gondolat, hogy Pál is és Jézus is meg akarta újítani a zsidó vallási gyakorlatot, spiritualizálni akarta a zsidóságot. A templom és a zsidóság vezetői azonban ezt a hagyományokkal való szakításnak tekintették. Ez a szakítás a középkori egyház szemléletére is kihatott, és a zsidók negatív megítélését a hatalmi helyzetben lévő egyház erőteljesen hangsúlyozta. Sok évnek kellett eltelnie, amíg a zsinati dokumentumokba bekerült a mondat, amely a kereszténység és zsidóság közös gyökereiről beszél: „Övék az ősatyák és test szerint közülük való Krisztus”. A további párbeszéd gyümölcsözően csak akkor folytatható, ha nem egymásról, hanem az Istenről beszélünk, ha képesek vagyunk egymásért imádkozni, ha kölcsönösen igyekszünk megszüntetni a negatív előítéleteket. Isten gyermekeinek egymás tiszteletével kell Isten jóhírét kelteni a világban.